

Συνεργασία σχολείου - οικογένειας

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΠΕ.ΚΕ.Σ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021

Δομή της παρουσίασης

➤ Άξονες:

- 1. Θεωρίες και μοντέλα για τη σχέση σχολείου – οικογένειας
- 2. Η σημασία της επικοινωνίας σχολείου – οικογένειας
- 3. Προβλήματα – παράγοντες που επηρεάζουν την συνεργασία
- 4. Τρόποι αποτελεσματικής επικοινωνίας σχολείου-οικογένειας

Θεωρίες και μοντέλα για τη σχέση του σχολείου με την οικογένεια

- Δύο συστήματα αλληλεπίδρασης στο σχολικό πλαίσιο: ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ – ΣΧΟΛΕΙΟ
- Δυναμική αλληλεπίδραση- αλληλεξάρτηση
- Αλλαγές στο ένα επηρεάζουν το άλλο
- Σημαντική η καλή σχέση και συνεργασία μεταξύ τους
- Ανάπτυξη θεωριών και μοντέλων με στόχο την ανάπτυξη και βελτίωση της σχέσης αυτής

Το σταδιακό μοντέλο

- Erikson & Piaget
- Η ευθύνη για την ανάπτυξη του παιδιού είναι χρονικά καθορισμένη (πρώτα η οικογένεια, μετά το εκπαιδευτικό σύστημα, μετά το ίδιο το άτομο)
- Κριτική στο μοντέλο αυτό:
- Γραμμικό μοντέλο
- Απουσία αναφοράς στην αλληλεπίδραση μεταξύ των δυο συστημάτων

Το οικοσυστημικό μοντέλο

- ❖ Το μοντέλο αυτό βασίζεται σε μια σειρά ομόκεντρων κύκλων με επίκεντρο το άτομο
- ❖ Το άτομο ζει και λειτουργεί ταυτόχρονα σε διάφορα υποσυστήματα που επηρεάζουν το ένα το άλλο (πχ. οικογένεια, σχολείο, παρέες φίλων)

Μικροσύστημα

Βασικά του χαρακτηριστικά

- *ΟΙ ΠΙΟ ΚΟΝΤΙΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ,*
- *η πιο άμεση επικοινωνία,*
- *η ύπαρξη συνδετικών εμπειριών,*
- *μια άτυπη δομή και λειτουργία*
- **Ασκεί τη μεγαλύτερη επίδραση στο άτομο**
- **Το σχολείο αποτελεί ένα από τα μικροσυστήματα στα οποία κινείται το άτομο-μαθητής, δεχόμενο ταυτόχρονα επιδράσεις από άλλα συστήματα όπου είναι μέλος (μεσοσύστημα, εξωσύστημα, μακροσύστημα)**

Μεσοσύστημα

Αποτελείται από διάφορους χώρους στους οποίους μπορεί να είμαστε μέλη (επαγγελματικοί, πολιτικοί, κοινωνικοί, αθλητικοί, πολιτιστικοί κ.ά.)

Βασικά του χαρακτηριστικά

- *Η επικοινωνία των μελών είναι πιο απρόσωπη*
- *Οι σχέσεις είναι πιο τυπικές*
- *Η αλληλεπίδραση ρυθμίζεται με συγκεκριμένους κανονισμούς*

Εξωσύστημα

- Οι σχέσεις είναι περισσότερο συμβολικές παρά ουσιαστικές
- Η επικοινωνία των μελών είναι έμμεση
- Οι συναισθηματικοί δεσμοί είναι πιο χαλαροί και όχι ουσιαστικοί και στενοί

Το σφαιρικό μοντέλο ή μοντέλο των επικαλυπτόμενων σφαιρών - Erstein

Βασικά του χαρακτηριστικά

- Θεωρεί ότι η οικογένεια, το σχολείο και η κοινότητα (3 βασικές σφαίρες), βρίσκονται σε μια δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ τους, με κοινό σημείο αναφοράς το παιδί
- Οι σφαίρες αυτές μπορεί να πλησιάζουν ή να απομακρύνονται η μία από την άλλη ανάλογα με την επίδραση διαφόρων παραγόντων (πχ την ηλικία του παιδιού, τις στάσεις/απόψεις των δασκάλων, τα χαρακτηριστικά των γονέων, όπως ο βαθμός εμπλοκής τους στην εκπαιδευτική διαδικασία του παιδιού)

Το μοντέλο σχέσεων οικογένειας- σχολείου των Ryan και Adams

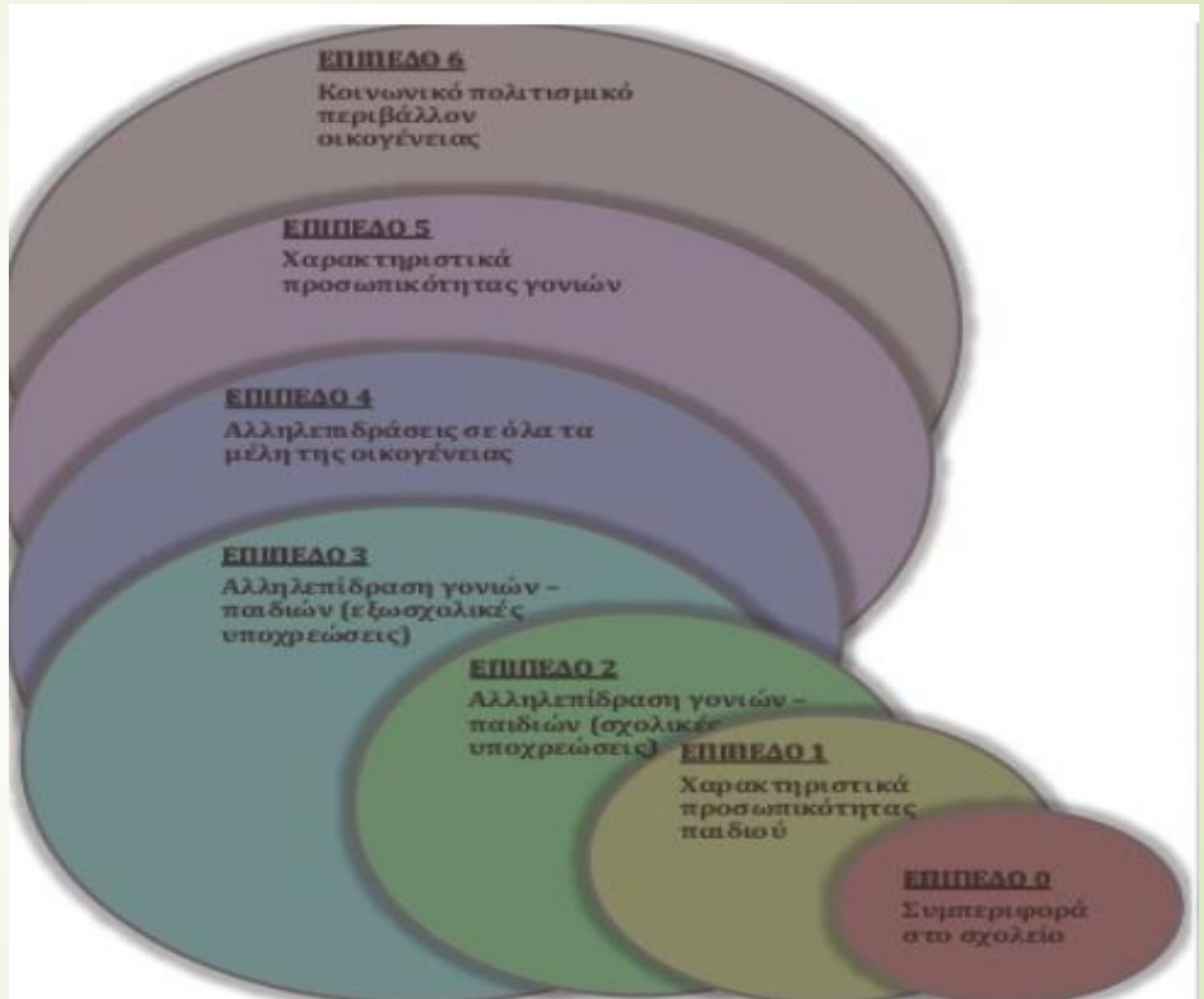
Επικεντρώνεται:

- στο παιδί-μαθητή
- στα μέλη του άμεσου οικογενειακού περιβάλλοντός του
- στις διαπροσωπικές του σχέσεις
- στο πως αυτές επιδρούν στην σχολική επιτυχία

Θεωρεί ότι....

- Το σύνολο των ατομικών χαρακτηριστικών των μελών κάθε οικογένειας αλλά και το τι συμβαίνει στο περιβάλλον της, επηρεάζουν το παιδί και την ανάπτυξή του
- Ορισμένες παράμετροι επηρεάζουν σε διαφορετικό βαθμό τη συμπεριφορά αλλά και τις επιδόσεις του παιδιού από κάποιες άλλες

- Οι παράμετροι αυτοί και το πως επηρεάζουν την επίδοση του παιδιού ιεραρχούνται σε έξι επίπεδα

Η σημασία της επικοινωνίας σχολείου - οικογένειας

Η συνεργασία σχολείου οικογένειας επιδρά θετικά για τους μαθητές:

Σύμφωνα με έρευνες η συνεργασία αυτή επιδρά θετικά:

- στην ακαδημαϊκή επίδοση τους
- στη συμπεριφορά τους στο σχολείο
- στην αλλαγή των απόψεων τους σχετικά με το σχολικό κλίμα (ιδίως όταν αυτό είναι προβληματικό για το παιδί)
- στην αύξηση των κινήτρων για μάθηση
- στην καλλιέργεια υγιών διαπροσωπικών σχέσεων
- στη βελτίωση της σχέσης γονιού-μαθητή
- στη βελτίωση της σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή

Η συνεργασία σχολείου οικογένειας επιδρά θετικά για τους γονείς:

- συναναστρέφονται περισσότερο τα παιδιά τους
- έχουν την ευκαιρία να τα γνωρίσουν καλύτερα
- κατανοούν τις αδυναμίες και τις ικανότητές τους
- μαθαίνουν χρήσιμες τεχνικές αντιμετώπισης προβλημάτων
- βελτιώνουν την επικοινωνία τους με το παιδί τους
- ισχυροποιούν και ενθαρρύνουν τις προσπάθειες των παιδιών
- αξιολογούν πιο θετικά τους εκπαιδευτικούς

Επιπλέον:

- Βελτιώνεται σε σημαντικό βαθμό, το εκπαιδευτικό περιβάλλον:
- Το σχολικό περιβάλλον εμπλουτίζεται και αποκτά ποικιλία
- Οι γονείς μεταφέρουν στο σχολείο καινούριες ιδέες, ενδιαφέροντα, εμπειρίες, γνώσεις και ενδεχομένως μια διαφορετική κουλτούρα
- Δημιουργούνται συνθήκες για έγκαιρη παρέμβαση σε προβλήματα τα οποία μπορεί να συνδέονται είτε με τη μάθηση, είτε με τη συναισθηματική κατάσταση, είτε με τη συμπεριφορά του παιδιού
- Σημαντική η γονεϊκή συμμετοχή (*parental engagement*) - γονεϊκή εμπλοκή (*parental involvement*)

Γονεϊκή εμπλοκή

- Ορίζεται ως οι συμπεριφορές και οι πρακτικές των γονιών στο σπίτι ή στο σχολείο, συμπεριλαμβανομένων των γονεϊκών επιδιώξεων, των προσδοκιών, των στάσεων και των πεποιθήσεών τους σχετικά με την εκπαίδευση του παιδιού (Hong & Ho, 2005, όπως αναφ. στην Κυριακίδου, 2020)
- **Παραδείγματα γονεϊκής εμπλοκής**
- Βοήθεια και επίβλεψη σχολικής εργασίας στο σπίτι
- Επισκέψεις του γονιού στο σχολείο και συνεργασία με τους δασκάλους
- Μέλη του Συνδέσμου Γονέων
- Συμμετοχή στις σχολικές εκδηλώσεις
- Θετικές απόψεις για την εκπαίδευση και η μεταβίβαση αυτών των απόψεων στα παιδιά

Πρακτικές του σχολείου ως προς την ενίσχυση της γονεϊκής εμπλοκής

- Ενημέρωση σε θέματα σχετικά με τις σχολικές δραστηριότητες
- Παρουσίαση των απόψεων των γονιών σε σχέση με το σχολείο
- Επιμόρφωση των γονιών σε εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά θέματα
- Αναγνώριση των προσπαθειών τους, κατανόηση
- Ευπρόσδεκτη αντιμετώπιση των επισκέψεών τους στο σχολείο
- Αποτελεσματικότερη επικοινωνία
- Διοργάνωση ειδικών εκδηλώσεων προς τους γονείς

➤ (Κυριακίδου, 2020)

Νομοθεσία

- Στα προγράμματα σπουδών τονίζεται η ανάγκη συνεργασίας του εκπαιδευτικού με την οικογένεια κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς
- Τονίζεται επίσης ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο 'άνοιγμα' του σχολείου στην κοινωνία

**Δυσκολίες – προβλήματα- παράγοντες
που επηρεάζουν την αποτελεσματική
συνεργασία σχολείου - οικογένειας**

Τρεις παράγοντες

- Γονείς
- Παιδί
- Σχολείο

Οι γονείς

- Σύμφωνα με έρευνες...
- Το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο
- Το φύλο
- Το επάγγελμα
- Διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο
- Έλλειψη χρόνου
- Άρνηση αποδοχής και έλλειψη εμπιστοσύνης στο σχολείο και τον εκπαιδευτικό – άποψη ότι το παιδί τους είναι 'άριστο'

Το παιδί....

- **Η ηλικία** (Συχνότερη επαφή του γονιού με το σχολείο κυρίως σε μικρές ηλικίες)
- **Η επίδοση** (ποικίλλει ανάλογα με την ανατροφοδότηση από το σχολείο, τη συμπεριφορά του παιδιού στο σχολείο)
- **Η εφηβεία** (διάθεση αυτονόμησης)

Το σχολείο...

- Κάποιες φορές οι εκπαιδευτικοί είναι αρνητικοί στην [υπερβολική] μερικές φορές διάθεση συμμετοχής/παρέμβασης των γονιών στη μαθησιακή κατάσταση
- Οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται ότι τους ασκείται έλεγχος στις μεθόδους τους
- Η προσωπικότητα του εκπαιδευτικού μπορεί να επηρεάσει
- Το κλίμα του σχολείου επίσης

Τρόποι αποτελεσματικής επικοινωνίας σχολείου - οικογένειας

Τρόποι συνεργασίας/επικοινωνίας

- Καλή γνώση της τάξης
- Γνωριμία με τους μαθητές και
 - τα ενδιαφέροντά τους,
 - τα προβλήματα,
 - τους τρόπους μάθησης,
 - το κοινωνικοπολιτιστικό τους ιστορικό

Τρόποι συνεργασίας/επικοινωνίας

- Ενημέρωση γονέων (για τη σχολική ζωή, τα μαθήματα, τη συμπεριφορά, οργάνωση του σχολείου)
- Υποστήριξη γονέων (ζητήματα μάθησης, διαχείρισης και αξιοποίησης εκπαιδευτικού υλικού κλπ, ιδέες για ενίσχυση των μαθητών)
- Κατανόηση των δυσκολιών/προβλημάτων
- Ανάπτυξη προγραμμάτων

Τρόποι συνεργασίας/επικοινωνίας

- Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης
- Ανταλλαγή πληροφοριών και ιδεών
- Διάλογος, αμφίδρομη επικοινωνία, ενεργητική ακρόαση
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα
- Ενίσχυση της αντίληψης της σπουδαιότητας του ρόλου των γονέων στην συνεργασία τους με το σχολείο

Τρόποι συνεργασίας/επικοινωνίας

- Σχολές γονέων - επιμόρφωση
- Εθελοντική προσφορά των γονέων στη σχολική κοινότητα
- Θετική ανταπόκριση όταν υπάρχει ενδιαφέρον και εποικοδομητική επικοινωνία
- Ειλικρίνεια αναφορικά με το γνωστικό επίπεδο των παιδιών – ανάγκη κατανόησης του για αποφυγή πιθανών λανθασμένων υψηλών προσδοκιών και θέσπιση ρεαλιστικών επιδιώξεων
- Ευγενής και επικοινωνιακή προσέγγιση
- Θετικό λεξιλόγιο
- Επιθυμία συμπόρευσης και συνεργασίας
- Συναντήσεις ανά τακτά χρονικά διαστήματα (ατομικές συναντήσεις, τηλεφωνικές, δια ζώσης)
- Ημερολόγιο συναντήσεων

Αποτελέσματα καλής συνεργασίας/επικοινωνίας σχολείου - οικογένειας

- Θετικά αποτελέσματα από την ενεργό συμμετοχή των γονέων (οι γονείς αισθάνονται ότι προσφέρουν στη μάθηση των παιδιών τους)
- Η στάση αυτή των γονέων θα έχει θετικό αντίκτυπο τόσο στο παιδί όσο και στην οικογένεια και στο σχολείο με αποτέλεσμα την αποτελεσματική φοίτηση των μαθητών και τη βελτίωση των μαθησιακών τους επιδόσεων
- Μακροπρόθεσμα μειώνεται ο κίνδυνος της σχολικής αδιαφορίας ή της σχολικής εγκατάλειψης

Αποτελέσματα συνεργασίας/επικοινωνίας σχολείου - οικογένειας

- Οι μαθητές αποκτούν αυτοπεποίθηση και θέτουν υψηλότερους στόχους
- Εντάσσονται ομαλότερα στη σχολική κοινότητα
- Επιτυγχάνουν τους στόχους τους
- Συνεργάζονται – επικοινωνούν – αποδέχονται και σέβονται τους άλλους

**Σας ευχαριστώ θερμά για την προσοχή
σας!**

